

(ఇంగ్లండులో యిస్-కార్పొరేటు చేయబడినది)

ఉన్నదన్న నరస్సతీమహల్ లైఖి, తంజావూరు.
తంజావూరును పరిపాలించిన ఆంధ్ర నాయకరాజులచరిత్ర ఆంధ్రదేశచరిత్ర
జరిగినదాని దానియందులలో నొకటి. ఈ రాజులచావుల సంస్కృతాంధ్ర
ముఖము విరివిగా తెలిసినవి. ఆ వాఙ్మయమున వారిచరిత్రను సరియగుటకు
పరిశరము లపాఠముగా గలవు. గ్రంథకర్తగారు ఆరికెరములు, ముద్రితా
తాంధ్ర గీర్వాణాంగ్ల వాఙ్మయము, శాసనములు మొదలగువానినంతటి
దీని చరిత్రపరిశరములను నివేదించియున్నా గ్రంథమును రచియించినారు
చరిత్రాంశములు నగ్నముగా ముగా చర్చింపబడినవి. అనిదంపూర్వ ముక
ప్రగంధము చర్చితవాఙ్మయమున సత్యతృప్తికొన్న యనది. ఇందు చరిత్రకు,
సమీప నలబంధించిన చిత్రములు పెక్కులు కలవు. మాచికాగితములపై క్రాను
సుందరముగ ముద్రితమై సాగడైన ప్రాముఖ్యత యున్నది. కొలది ప్రతులు
మీ ముద్రించబడినవి. విల రు 2-0-0.
మా: పోనెజ్యూటంధ గంధమాల, తపాలపెట్టె నం212,చెన్నపురి.

శ్రీకటారి హితకారిణి సమాజం, రాజమండ్రి,

తూర్పు జైలునుండి గెయిలము పూర్తికాకము
నుపే విడుదలై ఇక్కడను వచ్చి వారి స్వగ

శాసన విద్యార్థులకు నలుపువలె చేయవలసినదని రిజిస్ట్రార్ జనరల్ విద్యాశాఖాధికారి వ్రాసిన ఉత్తరము విద్యుత్తులో సదగ్గ పాఠశాలలో బోధువారి కిరణ

గోరెడమూ.

శ్రీరామగిరి
రామపురము, P. O.

కాలమానము

ఎండకాలము సమాసించగనే పునఃప్రభు కూ-
 ప్రారంభ మగును. అందువలన బాగ్యక్ర-
 మానుబలించిది. మామందు తీలబడ బహు-
 చక్ర-గా బలి చేయుచున్నది. ఏనుగులంద్రు-
 మాగతీలను నిలారించుటలో మాగ్యజ్ఞమందుచే-
 గన్నది. తీలబడలూరు ఉపయోగించి మాధం-
 గార్ధంబీగా పనిచేయుచున్నది చెప్పగలము,
 అమృతాంజనుము దేవో, మృద్రాసు.

31 జూలై

తేది

బి.పా.కు.సు.మ్.

స్కూ-అరువిక్స్ కౌన్సిలులు బంపుటకు
అభ్యర్థించుము.

వీనిని దాచివెట్టి, రాజాపు
దివ్యరచనమునకై నిరీక్షింపుడు.

ప్రతి సీసాయుడును దరఖాస్తు
ఫారము అభించును.

దాని పూర్తివివరములు వ్రాసి
పోస్టులో వేయుడు.

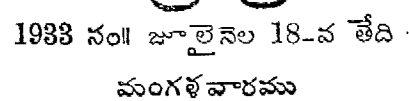
C. K. SEN & Co, Ltd.
29, Colutola St, Calcutta.

అసిక్తు దోమలచే ఒకడు మరణించెను

రాజ్య సతీనిధిగారు రెండు పర్యాయ

దక్షిణాఫ్రికాలో ప త్యాగ్రహము
జరుగుచున్న సమయముననే, మహా
త్మునితో స్మృత్యు సేనాని సన్నిహితుడై,
ఒకపరిచయ జేసికొనెను. ఆసమయమున
హిందూదేశమునకు గుర్తొరుగుజనరలుగ
నున్న హర్షిద్దజ్జభగవాను మహాత్ముని
దర్శనమున క్లాపించి, దక్షిణాఫ్రికా
పాలకుల వైఖరిని వినియుండిరి.

ఆ సంగతి ఎటులున్నను, మహాత్మునితో రాజప్రతినిధి సంభాషించుచో, నేమి సభ్యము గలుగును? మహాత్ముని నిర్బంధమునువచ్చుని గావించుటకు అభ్యంతరము లేని పాటకులు, వారితో సంప్రతించుట కేల అడ్డుబెట్టవలెనో తెలియదు. 'సంధి మిచ్చుట సాధవ్య' అను నార్యోక్తి న ను నొడిచి, మహాత్ముని నెంతటి విరోధి యని భావించినను, వారితో సంప్రతించుటవలన, రాజప్రతినిధిగారికి హాని కలుగు నని, ఏదను తలంపజాలరు. మితవాదుల యి నను అటుల తలచుటలేదు. అందుకు మార్గము సభ్యావృద్ధికి మార్గమేర్పడు నని, పలువురు తలచుచున్నారు. తా నెప్పుడును నిజ మగు సంధిని గాఢముగ వాంఛించుచుంటి నని మహాత్ముడు అనందిచ్చుముగ చాటెను. వీరినుడువుల కెంతవర కాధారముగలదో కనుగొనుటకయినను రాజప్రతినిధిగారు మహాత్మునితో సంభాషణకవకాక మొనగియుండవలసివచ్చెను. మహాత్ముడును నిర్బంధనహాకారమును గాక, ఏ చ్చిక న హాకారమును మూత్రమే వాంఛించుచున్నాడు. ఇట్టి సందర్భములలో మహాత్ముని స్వల్పముగ కోర్కెను నిరాకరించుటలో రాజప్రతినిధిగారు తీరని లోపమునకు లోనయి రని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములందు 1931 సంవత్సరమున పూర్వ రాజప్రతినిధి యగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారు జేరుబిట్టుముగ ప్రవర్తించిరి. మహాత్మునితో ఇర్విన్ ప్రభువుగారు సంధిజేసికొనవచ్చును, సత్యాగ్రహము కొనసాగుచుండెనుగాని, విరమించబడ లేదు. అట్టి సందర్భములలో గూడ ఇర్విన్ ప్రభువుగారు మహాత్మునితో సమాధానము గుండుచుకొని, దానికి ఫలముగ సత్యాగ్రహమును విరమింపజేసిరి. ఆ సందర్భమున ఇర్విన్ ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన ప్రకటమునందలి యీక్రింది ప్రారంభ వాక్యములను గుర్తించవచ్చును.

“రాజప్రతినిధిగారికిని, గాంధిగారికిని మధ్య జరిగిన సంభాషణలకు ఫలముగ, సత్యాగ్రహోద్యమము మానివేయబడు నటులును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అలాగే కారముతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, స్థానిక ప్రభుత్వములవారును, కొన్ని చర్యలను దీసికొనునటులును, ఏర్పాటు చేయబడినది.”

గాంధి-ఇర్విన్ ఒడంబడికలోని పై వాక్యములు జూచిన, 1931 సంవత్సరమున సత్యాగ్రహము విరమించబడక

విల్లింగుడను ప్రభువుగారు చెలిసరిపట
లనే, ఇండియామంత్రియ కానున్న
సభలో వాక్రుచ్చిరి. మహాత్మునితో
సంప్రతింప వీలు లేదనియు, రాజప్రతినిధి
గారివైఖరిని బ్రీఫింగు ప్రభుత్వమువారు
పూర్తిగా నామోదించుచున్నా రనియు
హోరుగారు ఒలికిరి. తీవ్రనిర్బంధపడె
గమునకు పాల్పడిన అధికారుల నంది
రను వీరు కొని యాడిరి. లేదనవత్త
నాయకులును పూర్వమంత్రులు నగు
లాన్సుబరీగారు మాత్రము, హోరుగా
వైఖరి నామోదించలేదు. భారతీయ
ప్రముఖులును, పూర్ణన హో
కారవాదులు నగు నరే నప్రజామంత్రి
గాన్లు తమ కంపిసలేఖను, హోరుగారు
వివరించిరి. మహాత్మునితో సంభాషణను
నిరాకరించుట గొప్పలోప మని, సప్ర
భుత్వము చెలిసిన యభిప్రాయముతో
లాన్సుబరీగారి "చీఫ్ థింకింగ్" లా-ఆర్డరు
పరిపాలనము విషయమున హోరుగారు
చెలిసిన యభిప్రాయములతో భారతీయ
లెవరును నేకీభవించు రని, వీరు చాటిరి.
పూర్వకాలమున బోత్తాగారిని స్వల్ప
గారిని, బ్రీఫింగు ప్రభుత్వమువారు రెటు
చూచిరో, గాంధీ మహాత్ముని గూడ
నే డటులనే చూడవలయు నని
లాన్సుబరీగారు హెచ్చరించిరి. లాన్సు
బరీగారి హితవాక్యములును, సప్రజామం
కరుగార్ల హితవాక్యములును, హోరు
గారిచే పెడచెవినిపెట్టబడెను. తీవ్రనిర్బం
ధవిధానము, సమూహాన నిరాకరణము
వీరికి ముఖ్యముగ దోచెను. ఇందుకుగలి
గిన పర్యవసానమునకు హోరుగారు
తమను తా మధిసరిందివికొందు రేమ
తేలియెను. చర్చిల్లేగారు మాత్రము
హోరుగారిని మిక్కిలి కొనియాడి, హిం
దూదేశమును కళనముగ, పరిపాలించిన
దుకు, ఇండియామంత్రిగారిని రాజప్రతి
నిధిగారినిగూడ అధిసరిందించిరి. ఈవిష
యమున తా మిచ్చిననలహోలను పూర్వ
మంత్రియగు నెల్లెప్రజ్ఞుడెన్నగారు అను
సరింపవలదులకు, వీరు నిందించిరి.

ఇంతటితో బోక, రాజ్యాంగసంస్క
రణముల విషయమున గూడ, తాము
చెలిసిన హితవును హోరుగారు అనుస
రింపవలె నని, చర్చిల్లేగారు హెచ్చరిం
చిరి. ఈవిషయమున గూడ వీరి హెచ్చ
రిక ఫలితుచే వీరికి హిందవడదు. ఇదివరకే
హోరుగారి వైఖరి హిందూదేశమునకు
పూర్తియగుజైగి గలిగించెను. హోరు
గారి వైఖరిగూర్చి ఆంగ్లో హైందవ
ప్రతికయగు బ్రెమ్మ అఫ్ ఇండియా ప్రతిక
నయితము వ్రాసిన యీ క్రింది వ్యాఖ్యా
నమును గుర్తింపవచ్చును.

“హోరుగారు హైందవ మనహోయింపులను కొనసాగించుచు
చో, లండుప్రభుత్వగారి బోలు గవ
ర్నరుగారి పరిపాలనముపై పటు జరు

కాని, అన్నబిగిరి నవరణ కను కూలముగ వోలీ జేసినవారినింట్లు ఎంత యత్నమునయును, బ్రీటీషువారికి వారు సరియగు హితవు గఱపిరనుటకు నంది యములేదు. వీరి హితవునునిరాకరించిన, హోద్యుద్ధతులు, సమాధానావకాశమును తిరస్కరించి, ఇంగ్లండు హిందూ దేశముల నభ్యుమునకు తీరిన ప్రతిభుధకమును వాటిల్లజేసి రనుటకు నందియములేదు. ఈనందర్పమున మహాత్ముని వై ఖి రి నిం చు క పరికింపవచ్చును. మహాత్ముడెప్పుడును సంధిక్షైలమితమగు ఆశురచము జూపుననియు, ఈవిషయమున తగిన రాజనీతిని జూపజేసియు, నాదించు విమర్శకుల కలరు. కాని, మహాత్ముని కిద్దర్పురతణమే ముఖ్యముగాన, ఇతరవిషయములను అతడు మనమునందేదించినాడు. ఈ కారణము చేతనే, గాంధీ-ఇర్విన్ బహుబదికకు భంగము కలుగుచున్నదని, మహాత్ముడు హిందూ దేశమునకు నచ్చిన వెంటనే గ్రహింప గనే, రాజ్యప్రతినిధిగారితో సంప్రదింపుల కనున్ గోరెను. కాని, అప్పుడును

ఆంధ్రుల దురదృష్టము

రా బాస్యం గ సంస్కరణ విధానము
 రండు రాష్ట్రీయ సంగ్రహ్యముయనను
 బంధించునను నమృతమేర్పడ కుండ గ,
 పధానామౌత్య పదవిని ప హించి,
 సంగ్రహ్యమగుగూర్చి నింతకుపూర్వము
 పండునలో విన్న ప మంపిన భూమిలిరాజా
 రారు ఇతరలాభములయనను ఆంధ్రు
 కు చేకూరుతుకు ఏ ల్ల తే కుం డ
 శిష్టపదలు, దురదృష్టమగు ఎంచపచ్చును
 రు ప్రధానమంత్రిపదవియం దుండి,
 స్తీను పతమునకు నాయకు లగుటచే,
 త్యక్తమును ప్రోద్బలపరచి, యంతకు
 గూర్వము రెండువర్షాయము లామో
 రంబులిన ఆంధ్రరాష్ట్రము నామోదింప
 యకుండ క నిర్దేశించగలిగెను నున్నా
 ం. రాజాగారు ఈవియమున వ్యక్తి
 తాళిపాయములను డెలుపుచున్న
 లు నుడివినను, వారిత్తైఖరి జిప్సె
 తమును ప్రోద్బలపరుపకుండ నుండు
 న లోపదు. ఇంతకుపూర్వము ఆంధ్ర
 ష్ట్రీయున కెట్టియనవరము గలిగినను,
 కలేయను ఏర్పడునన్న పుణ, దాని కవ
 రము లేదనుట కను విధిచెను. ఫెడ
 డను ఏర్పడువచ్చెడి, ఆంధ్రరాష్ట్ర
 న కెక్కుండు ఆనవలము గలదని, చెప్ప
 వును. దీనివలన ఆంధ్రులు రాష్ట్ర
 పంపనపాలనము ననుభవించుటకమూ

వ్యవసాయము గలుగును. ఖర్చు విషయముగూర్చి మీరు హెయిలిగారి అంకెల ఆధారపడి ప్రయోజనము లేదు. భర్తను భరింపగలరాష్ట్రములనే ప్రత్యేకముగా వివర్ణపచుచున్న. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఇట్టిఖర్చును భరింపగలుగునో లేదో గూర్చి మీరు పిమ్మటగాని తెలియదు. రాతనసంస్కారములకింద మద్రాసు రాజధానికి ఖర్చు అధికమగునెడల, అప్పుడు నను ఆంధ్రులు దీనిని నిరసపవలసియే యుండును. ఇట్టిఖర్చును ఆంధ్రులు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నుపయోగమునకుగాను భరించుటయే, శ్రేయశ్రమగును గదా? సింధు బరిస్థానకు డబ్బు లేకపోయినను ప్రత్యేకరాష్ట్రము లేర్పడుచున్నపుడు, గిన ధన సంపదగల ఆంధ్రరాష్ట్రవిరామముగూర్చి బాబ్బిలిరాజాగారు లేని అభ్యంతరములను చెలుపుట కేమి సాధ్యముగలదో తెలియకన్నది. వివిధ ప్రాంతముల క్షభాగములును కలిసి అంగీకరించిన గాని, ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడదనకు, రాష్ట్రమును ఎన్నటియైనను సాధ్యపడకుండ జేయుటకే రాగ్ర మగును. అందరును భారతీయులై మెలగవలయు నని, రాజాగారు యుచున్నారు. కాని, ఆంధ్రరాష్ట్రము బ్రిటీష్-రాజుకు భాగము కలిగించునా? ఆంధ్రరాష్ట్ర మిటుల గావించెనా? సరిగ్గరాష్ట్ర మిటుల గావించెనా? సింధు బరిస్థానరాష్ట్రము అటుల గావించునన్నా? లేనియెడల, ఆంధ్రరాష్ట్రము భారతసంయోగమునకుభాగముకలిగించునో లేదో భీతిజెందవలెను? కాంగ్రెసు ప్రపంచముల నిమిత్తము ఆంధ్రరాష్ట్రమున పిమ్మట, భారతీయసఖ్యమునకు తెలిబంధకము కలిగియుండలేదు. భారతీయవాదనాయకు లెవ్వరును, ఆంధ్రరాష్ట్రమువలన, భారతీయసంయోగము జేసిన తెలియుండలేదు. బాబ్బిలి రాజాగారు ఆంధ్రరాష్ట్రమును కోరి యుట లేని నూతనపరిశితు లిప్పుడేమి చేసినా? గ్రహించుటకు సాధ్యపడననిది. భాషలప్రాముఖ్యము రాజాగారు గుర్తించుచున్నారు లేదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయవశ్యకతను మీరు నిరూపించి, అటులగుచో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు లేదా అభ్యంతరము తెలియుండవలె? విశ్వవిద్యాలయమునకన్న గూడ, రాష్ట్రము ఆంధ్రుల కెక్కుడు ముఖ్యమని ఏమాత్ర మాలోచించినను తెలియదు. కొవ్వారు తాలూకాభాగములగునాడ ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము వినిచియుండుట శుభవహము. బ్బిలి రాజాగారు తాము చెలియదలచినవిషయములు వ్యక్తిగతాభిప్రాయములనిమాత్రమే తెలుపుటచే, ఆంధ్రరాష్ట్రము నిదినర కామోదించిన జస్టిసు డిమూవ రివర్యాయమునుగూడ దానిమోదించి, ఆంధ్రాధీయములకు సుపర్యవేక్షకతీరూపముగాదని, నిరూపించెదరుగాక యని కోరెదము.

యీ భారతీయుల దుస్థితి

కెనియా భారతీయులనుండి ఇండియా భుత్తమువారికి చేరిన తంతివార్తచేసిన, భారతీయులస్థితి విషయముగన్నదిని వెల్లడియగును. యూరపియు అధికసంఖ్యాకజానములను కోరుచున్నారనియు, గవర్నరుగారిని ప్రత్యేకాధికారముల నుపయోగించ గోరుచున్నారనియు, శాసనసభాధికారమును ముట్టచేయ దలచుచున్నాయు, తెలియుచున్నది. ఇంకా భుత్తమువారి విషయమై ఇండియాముల్తిగారికి రెలివార్త నంది, నిజమని చెలుపగారిరి. ఇండియాభుత్తమును బాగూకతతో మెలగదరనిని బలపడినది. కాని, పూర్వచరిత్రను, తుదకు కెనియా తెల్లవారి పంపిన నని యూహించ నవకాశము గలదున్నది. భారతభూమికి స్వేచ్ఛుచున్నదిగాని, కెనియా భారతీయుల స్థితి తొలగునను నమృత మేర్పడదు.

బొంబాయి మా రెక్క-టు

(అసెస్మెంటు టేబుల్ పేజీ)

మౌర్యము

సమీక్షావర్షము	చోబర వడ్డీ %
బిచ్చారా	రు 1-81 పి 1-6-1/2
బాడునిలల దక్కము (హాయిచా)	
తలెం బాల్కా	పి 1-6-1/16
ధారరమైన దీపాంధు	పి 1-6-1/32
చూడునిల దక్కము (అప్పు)	పి 1-8-5/32
కొరవగుర్న టి. టి.	286-3-4
గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు	
% గవర్న మెంటు శేవర	88-9-0
% 1947/50	94-2 0
మాన్యువల్ ట్యూనింగ్ లెము 1981/87	102-1-0
1960/73	97-7-0
% బాండ్లు 1984	162-6 0
% ట్యూనింగ్ 1955/60	103-8-0
బాండ్లు 1985	104-8-0
ట్యూనింగ్ 1989/94	105-14-0
బాండ్లు 1988/96	100-5-0
% ట్రెజరీ బాండ్లు 1985	107-7-0
% వోలటాయి అభివృద్ధి	
ట్యూనింగ్ 1985	107-9-0
మిల్లుల వాటాలు	
మాన్యువల్ అడ్వాన్స్ రు.	241-4-0
బాండు కలంకారి	806-4-0
చరీ	248-2-0
బాండు	98-2-0
త బాండు	876-4-0
కో	125-0-0
డోర్ మాల్వ	668-12-0
సిమెంటు	179-12-0
కో	282-6-0
వర్ష	380-0-0
బాండు	3400-0-0
ప్లేట్	92-8-0
చరీ ట్యూనింగ్	278-12-0
ఇతరములు	
బాండు ట్రాం	139-11-0
తా ట్రాన్జ్	158-2-0
టిక్ (ప్రి ఫెరెన్సు)	131-4-0
తా వరన్సు (అర్జెన్సీ)	1041-4-0
తా వరన్సు (ప్రి ఫెరెన్సు)	1760-0-0
టి డీ సిమెంటు	25-2-0
టి డీ టి సిమెంటు	281-4-0
టి డీ టి సిమెంటు	291-4 0
టి డీ టి సిమెంటు	1072-8-0
టి డీ టి సిమెంటు	15-4-0
తా కా	180-0-0
టి డీ టి బర్నాస్ట్రోత్	8-2-6
టి డీ టి పంచదార	195-0-0
బాండు, బర్నా పాకెటి	899-6-0
" క్రొ టి	188-12-0
బాండు ట్రింగ్ (అర్జెన్సీ)	286-14-4
బాండు ట్రింగ్	86-8-0
టి డీ టి ట్రింగ్	192-8-0
టి డీ టి రెడియో	441-4-0
టి డీ టి ట్రింగ్	12-6-0
తా ట్రింగ్ మిల్లు కట్ ట్రింగ్	63-0-0
తా ట్రింగ్ (అర్జెన్సీ)	55-10-0
" (డిఫెన్స)	221-4-0

తా. స్టేట్ మొదటి ప్రభువును 15

,, రెండవ ప్రశ్నలను

అంకిరెయిట్ బ్యాంకి (పూర్వీగా)	
చెల్లించినది)	1190-12-0
డిబా కొంతవరకు చెల్లించినది	297-8-0
బర్మాడా	89-0-0
ఇండియా	104-12-0
సెంట్రల్	28-2-0

ఆంధ్రదిన పత్రిక

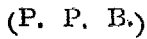
ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగు-రెవారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0
రూపమునకు	2 2 0
	20 0 0
రెన్ను వట్టుముదారికి	10 0 0
	5 4 0
	1 12 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు రెన్నుక
 చందాను వంతునకును.

శతవత్సరముదా	4 0 0
-------------	-------

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు,

A large group photograph of the Kumbh Mela 1954 participants. The group consists of men, women, and children, many dressed in traditional white Indian attire. They are posed in several rows in front of a large, leafy tree and a small, ornate shrine or altar. The image is a black and white photograph with a grainy texture.

లండను. జూలై 8:—

Printed & Published by C. Seshagiri Rao, B.A., at Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras—Editor C. Seshagiri Rao, B.A.,